

Από τη θεωρία στην πράξη: Η Εμπειρία της
Ένταξης της Οπτικής του Φύλου στα
Αναλυτικά Προγράμματα της Πρωτοβάθμιας
και Δευτεροβάθμιας Κυπριακής Εκπαίδευσης

ΜΑΡΙΑ ΓΚΑΣΟΥΚΑ
ΕΠΙΚΟΥΡΗ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ

Θεμελιώδη Ερωτήματα:

- ✓ Ποια ήταν ως πρόσφατα η σχέση της κοινωνικής κατηγορίας των γυναικών και των επιστημών, ιδιαίτερα των ανθρωπιστικών;
- ✓ Σε ποιο βαθμό οι επιστήμες έλαβαν κατά την πορεία συγκρότησης και ολοκλήρωσής τους υπόψη τις εμπειρίες, τις ανάγκες και τις προσδοκίες των γυναικών;
- ✓ Γιατί οι γυναίκες αναφέρονται σε αυτές ως αποκλίσεις/εξαιρέσεις του «αρσενικού κανόνα» και πάντα σε σχέση με τις υπηρεσίες που προσέφεραν στους άνδρες ή τις οικογένειες;
- ✓ Και τελικά, πόσο πραγματικές είναι οι αναπαραστάσεις του γυναικείου κόσμου και των συνθηκών ζωής των γυναικών στο πλαίσιο αυτών των επιστημών;

**Το Φύλο (gender), δομή κοινωνική,
οικονομική και πολιτισμική αναγνωρίζεται
ως η βάση της κοινωνικής οργάνωσης,
η «αρχή του σχετίζεσθαι»**

- Οι ερευνητικές προσπάθειες σχετικά με την έμφυλη διάσταση των μαθηματικών θα μπορούσαν να κατηγοριοποιηθούν σε τρεις άξονες:
- Πρώτον σε εμπειρικές έρευνες που εστιάζουν στη συλλογή, στατιστική ανάλυση και ερμηνεία δεδομένων σε θέματα σπουδών, εργασίας και καριέρας στο πεδίο των μαθηματικών ή σε συναφή πεδία, όπως η πληροφορική και οι φυσικές επιστήμες

- Δεύτερον, σε ιστοριογραφίες της επιστήμης των Μαθηματικών και ιδιαίτερα σε βιογραφίες γυναικών που ασχολήθηκαν με τα μαθηματικά

- Τρίτον, σε μελέτες οι οποίες αξιοποιώντας μεθοδολογικά εργαλεία από το χώρο της κοινωνικής, εκπαιδευτικής και μαθησιακής ψυχολογίας διερευνούν την έμφυλη σχέση μαθηματικών και μάθησης.

Όπως επισημαίνει η Lynne Chisholm «το σχολείο εξακολουθεί να παίζει ένα σημαντικό ρόλο στις διαδικασίες αναπαραγωγής της ανισότητας ανάμεσα στα φύλα. Και το κάνει αυτό όχι από μόνο του, αλλά σε συνδυασμό με τους ρόλους που διαδραματίζουν η οικογένεια και όλο το πολιτισμικό και οικονομικό πλαίσιο της κοινότητας. Το σχολείο είναι ο πιο σημαντικός από τους χώρους που λαμβάνουν αποφάσεις, γιατί επηρεάζει τις μελλοντικές ευκαιρίες και προοπτικές και είναι, ταυτόχρονα, πρωταρχικό κοινωνικοποιητικό πλαίσιο μέσα στο οποίο αποκτώνται εμπειρίες που διαμορφώνουν την αυτοαντίληψη».

Μια εκπαίδευση της έμφυλης ισότητας συνεπάγεται όχι μόνον υψηλή αξιολόγηση των κοριτσιών, αλλά και βελτίωση των αγοριών, καθώς θα συνειδητοποιήσουν τα κοινωνικά πλεονεκτήματα που θα προκύψουν από την αναγνώριση και αποδοχή των δυνατοτήτων και της προσφοράς των κοριτσιών και των γυναικών. Το γεγονός συμβάλλει επίσης στο να βοηθηθούν τα αγόρια να ξεφύγουν από την πίεση που αισθάνονται από την υποχρέωση συμμόρφωσής τους με τους παραδοσιακούς ρόλους, συμπεριφορές και νοοτροπίες.

Με τον όρο *γλωσσικός σεξισμός* εννοείται η γλωσσική διεπίδραση σε μια ανδροκρατική κοινωνία, στην οποία η γλώσσα αποτυπώνει ακριβώς τις σχέσεις εξουσίας ανάμεσα στα φύλα και λειτουργεί με τέτοιο τρόπο, ώστε να διαιώνίζεται και να νομιμοποιείται η εξουσία των αντρών εις βάρος των γυναικών.

Η εμμονή σε μια **μη σεξιστική χρήση του λόγου**, κρίνεται απαραίτητη προκειμένου οι εκπαιδευτικοί, άνδρες και γυναίκες, να εσωτερικεύσουν την κοινωνική/πολιτική σημασία του να είναι ορατό το θηλυκό γένος και να μη θεωρούν ως αυτονόητο πως το αρσενικό νομιμοποιείται να εκφράζει και τα δύο γένη. Είναι πεποίθησή μας πως το να είναι ορατά και τα δύο γένη στο λόγο δεν αποτελεί «φεμινιστική εμμονή», αλλά πολιτικό και δημοκρατικό αίτημα υψίστης σημασίας, βασικότατη προϋπόθεση επίτευξης της έμφυλης ισότητας.

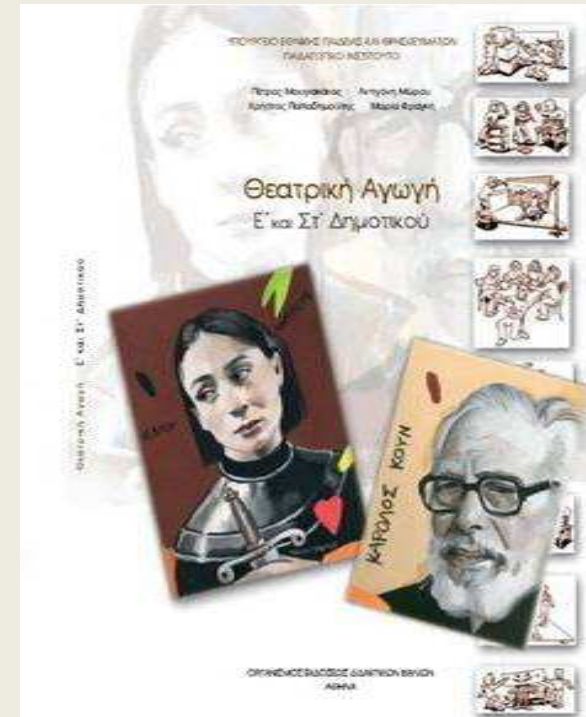

-«...εξοπλίζει κατάλληλα το σημερινό μαθητή και τον προετοιμάζει αντίστοιχα, ώστε να ενταχθεί ομαλά ως πολίτης σε έναν κόσμο μικρό αλλά συγχρόνως μεγάλο...» / «...σημαντικό στοιχείο της ολόπλευρης προσωπικότητας του μαθητή» / «...το διδακτικό ρόλο του διδάσκοντα» (Γεωγραφία-Γεωλογία),

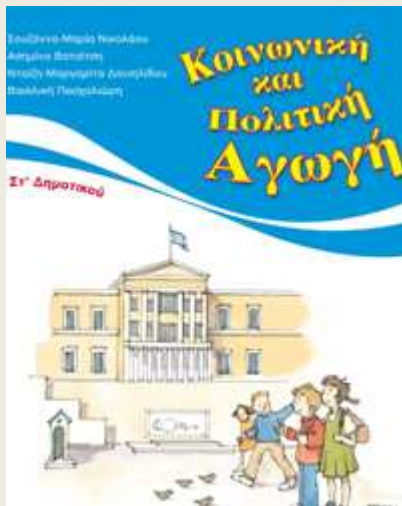

«ευρύτερο περιβάλλον του μαθητή»/ «ευεξία των μαθητών»/ «ενδυνάμωση του ατόμου ως πολίτη»/ «δημιουργία ενεργού πολίτη»/ «Δίνει ευκαιρία στον μαθητή να μοιραστεί με άλλους ενήλικες, εκπαιδευτικούς»/ «ενεργητικοί και δημοκρατικοί πολίτες» (Αγωγή Υγείας)

- «Μέσα από τη διαδικασία εκμάθησης και καλλιέργειας των πιο πάνω, οι μαθητές αναπτύσσουν δεξιότητες και στάσεις που χαρακτηρίζουν έναν δημοκρατικό πολίτη, αποκτούν αυτοπεποίθηση, ευχέρεια στην έκφραση και την επικοινωνία, ενσυναίσθηση, κριτική σκέψη. Μέσα από τη θεατρική πράξη, ο μαθητής ανακαλύπτει και εμπλουτίζει την προσωπική του ταυτότητα» / «την ιδιότητα του δημιουργού». (Θέατρο)

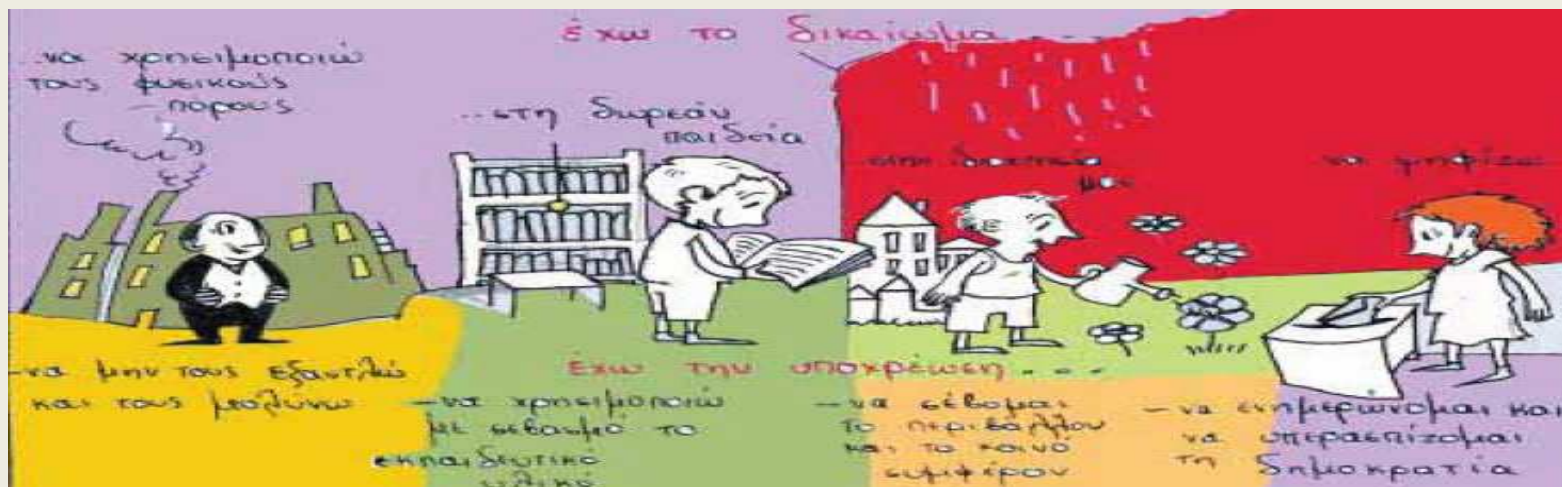

«με τον τρόπο αυτό διαμορφώνεται ο ενσυνείδητος πολίτης» «ώστε να γνωρίζει ο δάσκαλος τι επιδιώκει και να κατευθύνει», «να βοηθήσει τους μαθητές να διαμορφωθούν σε ελεύθερους, δημοκρατικούς και ενεργούς πολίτες»

(Αγωγή του Πολίτη)

- Σας ευχαριστούμε πολύ